

ČESKÉ HUDEBNÍ BAROKO

- katastrofální situace po třicetileté válce (polovina obyvatelstva)
- umění: architektura (Dobříš, Svatý Kopeček, Kroměříž, Kuks, Jaroměřice nad Rokytnou);
- chrámy – Dientzenhoferové – Kostel sv. Mikuláše na Malé Straně);
- sochařství (M. B. Braun);
- malíři (J. Kupecký, P. Brandl)
- centra: kláštery, chrámy a zámky; kláštery poskytovaly vzdělání a chrámy realizaci
- v 17. a 18.století hráli v Čechách důležitou roli v hudebním vzdělávání jezuité (prostředky; Michnovi vydávali skladby tiskem)
- kancionály české hudby: katolické zpěvníky Adam V. Michna: **Česká mariánská muzika**
- Václav Šteyer: **Český kancionál**
- Václav Karel Holan Rovenský: více než 400 duchovních písní 1-6hlasé s generálbasem, popř. dalším instrumentálním doprovodem - **Maria, pole vznešené**
- protestantské – Komenského kancionál v Amsterdamu (1659)
- zámky: centra světské hudby (Jaroměřice nad Rokytnou)
- zámecké kapely – kapela biskupa Lichtensteina - Castelcornu v Kroměříži (Biber, Vejvanovský)
- opera: František Václav Míča: **O původu Jaroměřic** (první česká opera)

3 FÁZE ČESKÉ BAROKNÍ HUDBY

1. 1600-1650 (tato etapa souvisí s lidovým zpěvem – nositeli byli kantoři a trubači)

Adam Michna z Otradovic (1600-1676)

- studoval jezuitské gymnázium; varhaník, skladatel a básník v Jindřichově Hradci (otec byl správcem zámku v J.H.)
- svěží, homofonní hudba; zpěvná melodika, prostota, poetičnost; snaha zpřístupnit své skladby i neškoleným muzikantům ze zapadlých vesnic
- tři soubory duchovních písní na vlastní texty pro sóla nebo sbor a různé nástroje (české texty), ale také vyspělé skladby na latinské liturgické texty
- **Loutna česká; Česká mariánská muzika (Chtíc, aby spal); Svatoroční muzika**
- **Sacra et Litaniae** – pod tímto názvem sbírka 5 mší, Requiem, 2 litanií a Te Deum

2.1650-1700 (rozvoj instrumentální hudby chrámové a světské)

Pavel Josef Vejvanovský (1633-1693)

- polní trubač; nejdříve člen kroměřížské zámecké kapely olomouckého biskupa Liechtensteina - Castelcora a od roku 1670 vedoucí kapely
- instrumentální skladby s velkým podílem žesťů; největší přínos v orchestrální tvorbě;
velké nástrojové obsazení často s vévodící dvojicí trubek, ale i s dalšími

dechovými

nástroji (flétny, hoboje, fagoty, pozouny)

- jednověté orchestrální skladby sestavené obvykle z několika (3 nebo více) tempově a pohybově navzájem kontrastujících dílů – název sonata
- **Sonata vespertina**

3. 1700-1750 - vrcholné období

Bohuslav Matěj Černošský (1684-1732)

- filozof, kněz (člen minoritského řádu), profesionální hudebník (významný varhaník); žil střídavě v Itálii (v Padově) a v Čechách, pedagog, v Praze ceněný jako organizátor hudebního života
- dochovalo se málo skladeb; varhanní skladby (virtuóz)
- **Regina coeli** - koncertní kantáta s violoncellem a varhanami; dialog dvou čtyřhlasých sborů za doprovodu varhan
- Loretánské litanie o Panně Marii Vítězné – pro sbor a orchestr se 4 trubkami

Jan Dismas Zelenka (1679-1745)

- světový barokní skladatel; studoval ve Vídni a v Benátkách
- 1710 do Drážďan, kde působil jako skladatel a kontrabasista - 180 vokálních děl; velkolepý polyfonik a skladatel velkých hudebních celků (srovnáván s Bachem)
- nemá skladby pro sólové varhany, většina děl je určena pro katolický chrám (mše, 4 requiem, kantáty, žalmy, oratorium)
- **4 Requiem; 3 Magnificat; Lamentace proroka Jeremiáše** 6 triových sonát - pro hoboje a další nástroje (převážně pro 2 hoboje, fagot a continuo; č. 3 je pro hoboje, housle, fagot a continuo); Triová sonáta ř. 5 F dur, 3.věta - extrémně virtuózní sólo fagotu **Sub olea pacis et palma virtutis (Pod olivou míru a palmou statečnosti)** - ke korunovaci Karla VI. – melodram o sv. Václavovi
Ouvertura F dur - typ francouzské přede hry

František Václav Míča (1694-1744)

- kapelník a zpěvák v kapele hraběte Jana Adama z Questenbergu v Jaroměřicích nad Rokytnou
- první česká opera **O původu Jaroměřic** - komická opera s prvky lidového humoru, milostnými zápletkami

Doporučená literatura:

Navrátil, M.: Charakteristika hudebního baroka. Ostrava 1996
<http://www.antologiehudby.cz/texty.php?obdobi=3>

Povinný poslech:

https://www.youtube.com/watch?v=4_2252FMoy0